

WOJEWODA
ZACHODNIOPOMORSKI

Szczecin, 25.07.2023 r.

Znak: ZPS-3.431.3.3.2023.EG

**Pani
Anna Pianowska-Reterska
Kierownik
Środowiskowego Domu Samopomocy
w Świnoujściu**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 22 pkt 9 oraz art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej¹ i rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej² zespół inspektorów Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie przeprowadził w dniach 9-12 maja 2023 r. kontrolę kompleksową w Środowiskowym Domu Samopomocy w Świnoujściu. Kontrolą objęto zagadnienia dotyczące organizacji i funkcjonowania ww. jednostki, w okresie od 1 stycznia 2022 r. do dnia kontroli.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli, podpisanym bez zastrzeżeń w dniu 14 czerwca 2023 r., przedstawiam Pani wystąpienie pokontrolne.

Działalność Środowiskowego Domu Samopomocy w Świnoujściu w zakresie objętym kontrolą oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami³.

Skontrolowany środowiskowy dom samopomocy prowadzony jest przez Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Świnoujściu, na podstawie zlecenia przez Prezydenta Miasta Świnoujście realizacji zadania publicznego. ŚDS w Świnoujściu jest dziennym ośrodkiem wsparcia dla osób dorosłych z zaburzeniami psychicznymi, mających trudności w samodzielnej egzystencji i funkcjonowaniu społecznym. Celem funkcjonowania placówki jest stworzenie warunków zapewniających uczestnikom zaspokajanie indywidualnych potrzeb społecznych, poznawczych i życiowych, ukierunkowanych na podtrzymywanie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia.

Zgodnie z dokumentacją programową Środowiskowy Dom Samopomocy w Świnoujściu jest ośrodkiem wsparcia dziennego typu B, przeznaczonym dla osób niepełnosprawnych intelektualnie. Organizację i zadania jednostki regulują: Statut, Regulamin organizacyjny, Program działalności oraz plany pracy na dany rok, opracowane w uzgodnieniu z Wojewodą Zachodniopomorskim oraz zatwierdzone przez jednostkę zlecającą – stosownie do zapisów § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy⁴. Kontrolowana jednostka dysponuje łącznie 19 miejscami przeznaczonymi dla mieszkańców Miasta Świnoujście.

¹ Dz. U. z 2023 r., poz. 901

² Dz. U. z 2020 r. poz. 2285

³ Przyjęto 4-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami, negatywna.

⁴ Dz.U. z 2020 z poz. 249

Liczba miejsc jest zgodna z § 5 ust. 1 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Świnoujściu świadczy usługi w ramach indywidualnych i zespołowych treningów w zakresie samoobsługi i funkcjonowania w życiu społecznym, zgodnie z art. 51a ust. 2 ustawy o pomocy społecznej, jak również poradnictwo psychologiczne. Zakres działań wspierająco-aktywizujących obejmuje codzienne treningi umiejętności społecznych i kompetencji życiowych oraz rehabilitację społeczną, terapię zajęciową i rozwój zainteresowań. W *Dziennym planie zajęć* przewidzianych jest 6 godzin dziennie zajęć z uczestnikami, stosownie do zapisów § 6 ust. 1 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy.

Na podstawie weryfikacji dokumentacji indywidualnej uczestników nie wniesiono uwag, co do zasadności skierowania tych osób do ośrodka. Na dzień rozpoczęcia kontroli uczestnikami Środowiskowego Domu Samopomocy w Świnoujściu były 3 osoby zakwalifikowane jako osoby z niepełnosprawnościami sprzężonymi. W toku kontroli stwierdzono, że osoby te posiadały wymagane orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności wraz ze wskazaniem konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz wskazaniem dwóch lub trzech symboli niepełnosprawności.

Wskaźnik zatrudnienia zespołu wspierająco-aktywizującego jest zgodny ze standardem określonym w § 12 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy. Przy badaniu kwalifikacji pracowników zespołu wspierająco-aktywizującego odniesiono się do przepisów dotyczących kwalifikacji pracowników samorządowych, które zostały określone w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 25 października 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1960 ze zm.). Nie wniesiono uwag, co do przygotowania zawodowego pracowników zespołu wspierająco-aktywizującego z wyjątkiem osoby wskazanej w treści protokołu, niespełniającej wymogów kwalifikacyjnych określonych dla stanowiska zajmowanego przez tę osobę. Na dzień kontroli pracownicy zespołu wspierająco-aktywizującego posiadali co najmniej trzymiesięczne doświadczenie w pracy z osobami z zaburzeniami psychicznymi, wymagane na podstawie § 11 ust. 1 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy.

Pracownicy realizujący treningi umiejętności społecznych posiadali przeszkolenie i doświadczenie w tym zakresie, zgodnie z § 11 ust. 2 pkt 1, 2 i 3 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy oraz przeszkolenie w zakresie treningu umiejętności komunikacyjnych z wykorzystaniem alternatywnych i wspomagających sposobów porozumiewania się, wymagane na podstawie § 23 ust.2 ww. rozporządzenia.

Częstotliwość oraz tematyka spotkań zespołu odpowiada wymogom określonym w § 13 ust. 2 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy. W okresie objętym kontrolą dla pracowników Środowiskowego Domu Samopomocy w Świnoujściu organizowane były szkolenia oraz zajęcia w zakresie tematycznym dotyczącym funkcjonowania Domu, zgodnie z § 23 ust. 1 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Świnoujściu od 2023 r. prowadzi działalność przy ul. Hołdu Pruskiego 11/2 w Świnoujściu. Placówka zajmuje lokal usytuowany na parterze kamienicy, stanowiącej własność Miasta Świnoujście. Placówka spełnia standard określony w § 18 pkt 2 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy, dotyczący powierzchni użytkowej przypadającej na 1 uczestnika (nie mniej niż 8 m²). W strukturze pomieszczeń ŚDS brak toalety dla kobiet wymaganej na podstawie § 18 pkt 5 lit.g rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy.

Pomieszczenia wyposażono w meble, sprzęty i artykuły niezbędne do prowadzonych w nich zajęć wspierająco-aktywizujących oraz udogodnienia dla osób niepełnosprawnych.

Podstawowymi usługami świadczonymi przez dom są treningi funkcjonowania w codziennym życiu, trening umiejętności interpersonalnych i komunikacyjnych, terapia zajęciowa, poradnictwo psychologiczne, terapia ruchowa oraz pomoc w załatwianiu spraw uczestników, w tym zdrowotnych i urzędowych. Treningi realizowane są zgodnie z potrzebami określonymi w indywidualnych planach postępowania wspierająco-aktywizującego, w formie indywidualnej lub grupowej.

Skontrolowana dokumentacja indywidualna uczestników oraz dokumentacja zbiorcza spełnia wymogi określone w § 24 przywołanego rozporządzenia. Indywidualny plan postępowania wspierająco-aktywizującego był realizowany w porozumieniu z uczestnikiem lub jego opiekunem, stosownie do zapisów § 13 ust. 1 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy.

Przyczyną stwierdzonych w toku kontroli nieprawidłowości było przekonanie jednostki o prawidłowości zatrudnienia osoby na stanowisku opiekuna oraz zapewnienia trzech pomieszczeń sanitarnych (bez wyodrębnionej toalety dla kobiet). Wskazane działania mogą prowadzić do utrwalenia praktyki, która jest niezgodna z obowiązującymi przepisami. Zgodnie z § 4 ust. 4 *Regulaminu Organizacyjnego* bezpośredni nadzór nad funkcjonowaniem domu sprawuje kierownik.

W związku z ustaleniami kontroli, na podstawie art. 128 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej

zalecam

- zapewnienie odpowiednich kwalifikacji zawodowych pracowników zespołu wspierająco-aktywizującego,
- zapewnienie właściwej liczby pomieszczeń sanitarnych, zgodnie z § 18 pkt 5 lit.g rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy.

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej jednostka kontrolowana, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, może zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia.

Proszę o przekazanie informacji o sposobie realizacji powyższych zaleceń w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

- właściwy podpis na oryginale -

Do wiadomości:

1. Pani Danuta Komorowska-Rożej
Przewodnicząca Zarządu Koła PSONI w Świnoujściu
2. Pan Janusz Żmurkiewicz
Prezydent Miasta Świnoujście